

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Elena Covalenco, , Liliana Catan, Iurie Diaconu, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate împotriva sentinței Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 29 octombrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2014 de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Ciaica Nicolae și inculpatul

Ciaica Nicolae Serghei, născut la 23 mai 1992, originar din or.Strășeni, domiciliat în mun.Chișinău, str.O.Ghibu 2/2, ap.44.

Termenul examinării cauzei:**1.** 02.04.2012 - 29.10.2013 - prima instanță,**2.** 16.12.2013 - 20.01.2014 - instanța de apel,**3.** 27.05.2014 - 23.09.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 29 octombrie 2013, Ciaica Nicolae a fost condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.c) Cod penal, la 4 ani închisoare, fără amendă și în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, la 1 an închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, fără amendă, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Mustafa Dmitri și Cirimpei Denis, în privința cărora hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Ciaica Nicolae, la 13 noiembrie 2011, aproximativ la ora 21.30, împreună cu Mustafa Dmitri și Cirimpei Denis, aflându-se pe bd.Mircea cel Bătrîn 29/3, mun.Chișinău, intenționat, încălcând ordinea publică, printr-o obrăznicie deosebită, fără careva motiv, în prezența a mai multor persoane, i-au aplicat cet.Costețchii Denis multiple lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.3200/D din 30.11.2011, vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Tot ei, în aceiași zi și oră, aflându-se pe bd.Mircea cel Bătrîn 29/3, mun.Chișinău, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aplicînd violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea cet.Costețchii Denis, căruia i-au cauzat vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, după care, în mod deschis i-au sustras portmoneul, în care se aflau 1100 lei și 40 euro, un ceas de mîină de model „Rolex”, buletinul de identitate, polița de asigurare obligatorie de asistență medicală și cartele de vizită,

cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 3263,55 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul N.Ciaica, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată, prin care să-i fie aplicată una mai blândă, deoarece cea stabilită este prea aspră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de inculpat.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului și aceasta cuprinde elementele definiției condamnării, prevăzute de art.394 alin.(1), (2) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță, la stabilirea pedepsei în privința lui N.Ciaica, a ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de dispozițiile art.7, 61, 75 Cod penal, luând în considerație gradul de pericol social al infracțiunilor comise, care fac parte din categoria celor grave și mai puțin grave, de persoana inculpatului, care nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, se caracterizează satisfăcător, nu are antecedente penale, că a recunoscut parțial vina, astfel că măsura de pedeapsă sub formă de închisoare aplicată inculpatului, este echitabilă și întemeiată, fiind proporțională faptelor comise.

Totodată, instanța de apel a respins, ca nefondate criticile formulate de apelant, precum că prima instanță la stabilirea pedepsei a ignorat prevederile art.61,75 Cod penal, deoarece aceasta din urmă le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, ce corespunde prevederilor art.394 alin.(2) Cod de procedură penală, pe care instanța de apel și-a însușit-o pe deplin.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recurs ordinar avocatul V.Sîrbu în numele inculpatului și inculpatul N.Ciaica care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, au solicitat casarea sentinței și deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea dispozițiilor art.90 Cod penal, pe motiv că ambele instanțe au ignorat circumstanțele atenuante prezente în cauză, ce ar fi permis suspendarea executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului; instanțele au stabilit inculpatului o pedeapsă neproporțională față de restul inculpaților, cu care au comis infracțiunea și acțiunile cărora au fost încadrate în aceleași limite ale infracțiunii ca și a lui N.Ciaica, însă față de care au fost aplicate dispozițiile art.90 Cod penal, astfel că pedeapsa stabilită inculpatului este una mai aspră, fiind ignorate principiile individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit recursurilor ordinare declarate de avocatul V.Sîrbu și inculpatul N.Ciaica, aceștia au invocat ca temei de casare a hotărârilor judecătorești art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, argumentând că dînșii sînt de acord cu încadrarea juridică a faptelor comise de inculpat, dar nu sînt de acord cu pedeapsa aplicată, apreciind-o prea aspră, la care instanțele de fond nu a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, nu au respectat criteriile generale de individualizare a acesteia, ceea ce este neconform scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Conform art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs conchide că, motivele invocate de recurenți referitor la individualizarea pedepsei, sînt întemeiate.

În conformitate cu prevederile art.6 Cod penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvîrșite cu vinovăție.

Colegiul penal, verificînd legalitatea hotărîrilor atacate pe baza materialelor cauzei, consideră că vinovăția inculpatului N.Ciaica în săvîrșirea infracțiunilor imputate este pe deplin stabilită, iar calificarea acțiunilor acestuia este corectă și corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă la aplicarea măsurii de pedeapsă nu au fost luate în considerație prevederile art.61, 75 alin.(1) Cod penal.

Conform acestor prevederi legale, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Persoanei recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; - starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că, atît prima instanță, cît și instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului N.Ciaica, față de ceilalți complici ai săi (D.Mustafa și D.Cirimpei) nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus.

Atît prin actul de învinuire, cît și prin hotărîrile judecătorești contestate în privința inculpatului N.Ciaica au fost reținute *doar circumstanțe atenuante*, și anume: caracteristica satisfăcătoare, lipsa antecedentelor penale, recunoașterea vinei și căința sinceră. Astfel, pe lîngă faptul că N.Ciaica a comis infracțiunea pentru prima dată, în speță sînt prezente un cumul de circumstanțe atenuante, lipsind cele agravante, însă, instanțele

de fond i-au aplicat inculpatului pedeapsa de 4 ani și 6 luni închisoare, reținând caracterul prejudiciabil al infracțiunilor comise, dintre care una este gravă, iar cealaltă mai puțin gravă, că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material ce nu a fost recuperat de inculpatul N.Ciaica, în urma căruia au concluzionat că reeducarea și corectarea acestuia nu este posibilă fără izolare de societate, menționând că nu există temeiuri pentru aplicarea art.90 Cod penal.

Însă, în asemenea împrejurări, Colegiul penal conchide că de către instanțele de fond în privința lui N.Ciaica s-a aplicat o pedeapsă care nu corespunde cerințelor legii, nu este echitabilă, prin ce s-a comis o eroare de drept, care poate fi, și urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

Conform sentinței, pentru faptele comise inculpatului N.Ciaica i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, iar aceasta conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Mai mult, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Prin urmare, reținînd acel fapt că atît prima instanță, cît și cea de apel au reținut în seama inculpatului doar circumstanțe atenuante, care au fost enumerate mai sus, iar circumstanțe agravante lipsesc, și avînd în vedere principiul prevăzut în art.4 Cod penal – umanismul legii penale, cît și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu este rațional ca N.Ciaica să execute pedeapsa închisorii stabilită și va aplica prevederile art.90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea normei date nu sînt.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, Colegiul penal conchide că eroarea comisă de instanțele de fond urmează a fi corectată, prin admiterea recursurilor ordinare declarate, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care executarea pedepsei principale sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, stabilită de prima instanță și menținută de instanța de apel în privința lui N.Ciaica, va fi suspendată condiționat, în baza art.90 Cod penal, pe un termen de probă de 5 ani.

7. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Ciaica Nicolae și inculpat, casează parțial, în latura penală, decizia Colegiului

penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2014 și sentința Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău din 29 octombrie 2013 în privința lui Ciaica Nicolae, rejudecă cauza și pronunță în această parte și pronunță o nouă hotărîre, după cum urmează:

Ciaica Nicolae se consideră condamnat în baza art.287 alin.(2) Cod penal la 1 (un) an închisoare și în baza art.187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, fără amendă, iar în temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, la pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare, fără amendă.

Potrivit art.90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite lui Ciaica Nicolae pe un termen de probă de 5 (cinci) ani.

Se dispune liberarea imediată a lui Ciaica Nicolae din instituția penitenciară în care își execută pedeapsa, dacă nu execută o altă pedeapsă a închisorii în baza altor hotărîri judecătorești.

Ciaica Nicolae s-a aflat în stare de arest de la 18 noiembrie 2011 pînă la 21 noiembrie 2011 și de la 04 octombrie 2012 pînă la 23 septembrie 2014, inclusiv.

Celelalte dispoziții ale hotărîrilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 21 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun